
Sivistyslautakunta

Aika 26.11.2024 klo 17:00 -

Paikka Kunnantalo, neuvotteluhuone 1-2, 2 krs

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
106	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
107	Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
108	Työjärjestyksen hyväksyminen	5
109	Varhaiskasvatuksen toiminnan ja talouden arviointiraportti 2024	6
110	Esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen työ- ja loma-ajat lukuvuosina 2025-2026, 2026-2027, 2027-2028	7
111	Sivistyslautakunnan kokousajat vuonna 2025	10
113	Valtuustoaloite Lapsiperheiden kasvuympäristön turvaaminen nyt ja tulevaisuudessa	12
114	Ilmoitusasiat	18
115	Otto-oikeuden piiriin kuuluvat viranhaltijapäätökset	20

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Virpiaro Matti	Puheenjohtaja
	Nykänen Martti	I varapuheenjohtaja
	Brusila Eerik	Jäsen
	Hoffman Heidi	Jäsen
	Karttunen Osku	Jäsen
	Pohjonen Niina	Jäsen
	Tamminen Liisa	Jäsen
	Tuomisto Emmi	Jäsen
	Ylimartimo Lauri	Jäsen
Muu	Manninen Katri	Kunnanhallituksen edustaja
	Kivistö Rosa-Julia	Nuorisovaltuuston edustaja
	Ahvo Timo	Esittelijä
	Tulkki Henna	Pöytäkirjanpitäjä
	Purola Karoliina	Asiantuntija
	Kuparinen Taru	Asiantuntija
	Pokki Simo	Asiantuntija

Sivistyslautakunta

26.11.2024

106

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Sivistyslautakunta 26.11.2024

Päätösehdotus

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Sivistyslautakunta

26.11.2024

107

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Sivistyslautakunta 26.11.2024

Päätösehdotus

Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Eerik Brusila ja Osku Karttunen.

Päätös

Sivistyslautakunta

26.11.2024

108

Työjärjestyksen hyväksyminen

Sivistyslautakunta 26.11.2024

Hallintosäännön mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Päätösehdotus

Hyväksytään esityslistan mukainen työjärjestys.

Päätös

Sivistyslautakunta

26.11.2024

109**Varhaiskasvatuksen toiminnan ja talouden arviointiraportti 2024**

Sivistyslautakunta 26.11.2024

710/12.07.00/2024

Sivistysjohtajan päätöksellä 9.8.2024 §15/2024 tilattiin Vertikal Oy:ltä selvitys varhaiskasvatuksen resurssitasosta ja palveluntarpeen arvioinnista. Selvitys koski varhaiskasvatuksen tilannetta vuonna 2023 ja osittain vuotta 2024. Selvityksessä esille nousi varhaiskasvatuksessa pienten lasten osuuden kasvu koko asiakaskunnasta verrattuna aikaisempaan. Varhaiskasvatuksen tilavuokrat näyttäytyivät korkeina, kun vertailukohtana oli useamman muun kunnan vastaavat toiminnan kulut. Mäntsälän varhaiskasvatuksessa päiväkotien siivouksen ja liinavaatepyykkien pesun suorittavat päiväkotiapulaiset, mutta verrokkikunnissa vastaavat toimet hoidetaan keskitetysti esim. tilapalveluiden ja pesulapalveluiden toimesta. Tuen lasten määrät olivat myös verrokkiaineistoon nähden maltilliset.

Varhaiskasvatuksen toiminta vaikuttaa raportin mukaan vertailukuntiin nähdä hyvin hoidetulta ja kustannustehokkaalta. Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrän arveltiin raportissa pysyvän nykyisellä tasolla, johtuen lasten osallistumisasteen jatkuvasta kasvusta.

Vertikal Oy:n toimitusjohtaja Simo Pokki esittelee asiaa kokouksessa.

Valmistelija

Varhaiskasvatuspäällikkö Karoliina Purola, sähköposti
karoliina.purola(@)mantsala.fi

Esittelijä

Sivistysjohtaja Ahvo Timo

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi varhaiskasvatuksen toiminnan ja talouden arviointiraportti 2024.

Sivistyslautakunta keskustelee raportin jatkotoimenpiteistä.

Päätös

Liite 1. Mäntsälä varhaiskasvatuksen toiminnan ja talouden arviointi 2024

Sivistyslautakunta

26.11.2024

110**Esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen työ- ja loma-ajat lukuvuosina 2025-2026, 2026-2027, 2027-2028**Sivistyslautakunta 26.11.2024
521/12.00.02/2024

Perusopetuslain 23 §:n mukaan "perusopetuksessa lukuvuosi alkaa 1. päivänä elokuuta ja päättyy 31. päivänä heinäkuuta. Lukuvuodessa on 190 työpäivää. Asianomaisen ministeriön luvalla työpäivien määrä voi erityisestä syystä olla säädettyä suurempi. Lukuvuoden työpäivistä vähennetään kuitenkin muuksi arkipäiväksi kuin lauantaksi sattuva itsenäisyyspäivä, loppiainen ja vapunpäivä. Lukuvuoden koulutyön päättymisajankohta säädetään asetuksella." Perusopetusasetuksen 7 §:n mukaan "lukuvuoden koulutyö päätetään viikon 22 viimeisenä arkipäivänä". Opetuksen järjestäjä puolestaan päättää, milloin koulutyö aloitetaan ja miten lomat sijoitetaan lukuvuoteen.

Edellä esitetyn perusteella lukuvuosien 2025–2026, 2026–2027 ja 2027–2028 työpäivien määrät ovat seuraavat:

- Lukuvuosi 2025–2026 on 188 työpäivää. Vähentävinä päivinä loppiainen ja vapunpäivä.
- Lukuvuosi 2026–2027 189 työpäivää. Vähentävänä päivänä loppiainen.
- Lukuvuosi 2027–2028 187 työpäivää. Vähentävinä päivinä itsenäisyyspäivä, loppiainen ja vapunpäivä.

Lukion työajoista ei ole säädöksiä lainsäädännössä. Näin ollen koulutuksen järjestäjä päättää opetuksen alkamis- ja päättymisajankohdasta sekä loma-aikojen jaksottamisesta. Tarkoituksenmukaista on entiseen tapaan lähteä siitä, että lukion työ- ja loma-ajat lukion ylintä luokka-astetta lukuun ottamatta ovat samat kuin peruskoulussa.

Työ- ja loma-aikoja suunniteltaessa toteutettiin henkilöstölle, huoltajille sekä oppilaskunnille kysely. Vastauksia saatiin huoltajilta 728, henkilöstöltä 158, oppilaskunnilta 15. Huoltajista 55% oli lyhyemmän kesäloman ja pidemmän syysloman ja joululoman kannalla. Henkilöstöstä 71% oli samaa mieltä ja oppilaskunnan edustajista 73%.

Esiopetus on perusopetuslain (628/1998) mukaista kasvatus- ja opetustoimintaa, jota tarjotaan ennen oppivelvollisuuteen kuuluvan opetuksen antamista joko päivähoitossa tai peruskoulussa. Esiopetuksen laajuus on vähintään 700 tuntia eli keskimäärin neljä tuntia päivässä. Päivään saa kuulua enintään viisi tuntia esiopetusta. Esiopetusta toteutetaan pääsääntöisesti koulujen toiminta-aikoina.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen tulosalueella on yhteistyössä Tuusulan kanssa valmisteltu seuraava esitys lukuvuosien 2025–2026, 2026–2027 ja 2027–2028 osalta.

Sivistyslautakunta

26.11.2024

Valmistelija

vs. opetuspäällikkö Taru Kuparinen, sähköposti taru.kuparinen(@)mantsala.fi, pedagoginen tvt-asiantuntija Jaana Palviainen, sähköposti jaana.palviainen(@)mantsala.fi

Esittelijä

Sivistysjohtaja Ahvo Timo

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen työ- ja loma-ajat lukuvuosille 2025-2026, 2026-2027 ja 2027-2028 seuraavasti:

Lukuvuosi 2025–2026

188 työpäivää: syyslukukausi 93 päivää, kevätlukukausi 95 päivää
Syyslukukauden koulutyö alkaa to 7.8.2025
Syysloma (vko 42) 13.–19.10.2025
Syyslukukauden koulutyö päättyy la 20.12.2025
Joululoma ma 22.12.2025–ti 6.1.2026
Kevätlukukauden koulutyö alkaa ke 7.1.2026
Talviloma (vko 8) 16.–22.2.2026 Lukuvuoden koulutyö päättyy la 30.5.2026

Lukuvuoden vapaapäivät:

Pääsiäinen 3.–6.4.2026
Vapunpäivä 1.5.2026
Helatorstai 14.5.2026

Lukuvuosi 2026–2027

189 työpäivää: syyslukukausi 89 päivää ja kevätlukukausi 100 päivää
Syyslukukauden koulutyö alkaa to 13.8.2026
Syysloma (vko 42) 12.–18.10.2026
Syyslukukauden koulutyö päättyy ti 22.12.2026
Joululoma ke 23.12.2026–ke 6.1.2027
Kevätlukukauden koulutyö alkaa to 7.1.2027
Talviloma (vko 8) 22.–28.2.2027
Kevätlukukauden koulutyö päättyy la 5.6.2027

Lukuvuoden vapaapäivät:

Pääsiäinen 26.3. –29.3.2027
Helatorstai 6.5.2027

Lukuvuosi 2027–2028

187 työpäivää: syyslukukausi 90 päivää ja kevätlukukausi 97 päivää
Syyslukukauden koulutyö alkaa ke 11.8.2027
Syysloma (vko 42) 18.–24.10.2027
Syyslukukauden koulutyö päättyy ke 22.12.2027
Joululoma to 23.12.2027–su 9.1.2028
Kevätlukukauden koulutyö alkaa ma 10.1.2028
Talviloma (vko 8) 21.–27.2.2028
Kevätlukukauden koulutyö päättyy la 3.6.2028

Lukuvuoden vapaapäivät:

Itsenäisyyspäivä 6.12.2027

Sivistyslautakunta

26.11.2024

Pääsiäinen 14.–17.4.2028
Vapunpäivä 1.5.2028
Helatorstai 25.5.2028

Esiopetusyksiköt noudattavat edellä mainittuja työ- ja loma-aikoja lukuun ottamatta lukuvuosien syys- ja kevätlukukauden päätöspäiviä. Esiopetusta ei anneta lauantapäivinä. Kevätlukukausi päättyy aina toukokuun viimeiseen arkipäivään.

Päätös

Sivistyslautakunta

26.11.2024

111**Sivistyslautakunnan kokousajat vuonna 2025**

Sivistyslautakunta 26.11.2024

581/00.02.03/2024

Sivistyslautakunnan kokoukset pidetään vuonna 2025 tiistaisin klo 17:00 ja kokouspäivämäärät on esitetty alla olevaan taulukkoon tummennetulla.

Hyvinvointi-lautakunta	Sivistys-lautakunta	Kunnan-hallitus	Kunnan-valtuusto
	21.1.2025	20.01.2025	
28.1.2025			
		03.02.2025	
			10.02.2025 Kyselytunti ja kokous
	25.2.2025	24.02.2025	
		10.03.2025	
	18.3.2025		
25.3.2025			24.03.2025
		31.03.2025	
		14.04.2025	
22.4.2025			
	29.4.2025		28.04.2025 Kyselytunti ja kokous
		12.05.2025	
27.5.2025			26.05.2025
		02.06.2025	
			16.06.2025
	17.6.2025	23.06.2025	
19.8.2025 kokous klo 17.00 ja sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan yhteinen talousarvioseminaari klo 15.00	19.8.2025 sivistyslautakunnan ja hyvinvointilautakunnan yhteinen talousarvioseminaari klo 15.00	18.08.2025	

Sivistyslautakunta

26.11.2024

			25.08.2025 Strategia- ja talousarviose minaari sekä kokous
	26.8.2025		
		08.09.2025	
16.9.2025			15.09.2025 Kyselytunti ja kokous
	23.9.2025	22.09.2025	
		06.10.2025	
21.10.2025			20.10.2025
	28.10.2025	27.10.2025	
		03.11.2025	
			10.11.2025 Kyselytunti ja kokous
18.11.2025	18.11.2025	17.11.2025	
		01.12.2025	
9.12.2025	9.12.2025		08.12.2025
		15.12.2025	

Valmistelija

Sivistysjohtaja Timo Ahvo, sähköposti timo.ahvo(@)mantsala.fi, hyvinvointipäällikkö Vuokko Leirimaa, sähköposti vuokko.leirimaa(@)mantsala.fi, hallintoasiantuntija Henna Tulkki, sähköposti henna.tulkki(@)mantsala.fi, hallinnon suunnittelija Atte Tikkanen, sähköposti atte.tikkanen(@)mantsala.fi

Esittelijä

Sivistysjohtaja Ahvo Timo

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää vuoden 2025 kokousajat edellä esitetyn mukaisesti.

Päätös

Kunnanvaltuusto	§ 67	16.09.2024
Kunnanhallitus	§ 171	23.09.2024
Sivistyslautakunta		26.11.2024

113**Valtuustoaloite Lapsiperheiden kasvu ympäristön turvaaminen nyt ja tulevaisuudessa**

Kunnanvaltuusto 16.09.2024 § 67

Perussuomalaisten valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet esittivät seuraavan valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 16.9.2024:

”Suomessa ja Mäntsälässä kärsitään alhaisesta syntyvyydestä. Tähän varmasti on monia selittäviä tekijöitä ja kaikkia me emme varmasti pysty ratkaisemaan. Suomessakin vahvistuneen identiteettipolitiikan rummuttamisen vaikutukset alhaiseen syntyvyyteen on kuitenkin selvästi nähtävissä ja ennakoitavissa. Lapsia syntyy vähemmän kuin 1800-luvun nälkävuosina.

Me perussuomalaisten valtuustoryhmä ja allekirjoittaneet esitämme, että Mäntsälän kunnan on turvattava lapsiperheiden kasvu ympäristö nyt ja tulevaisuudessa. Näemme, että yksi selkeä parannus lapsiperheiden kasvu ympäristölle on saavutettavissa sillä, että pidetään koulut vapaina identiteettipolitiikalta.

Opetushallituksen perusopetuksen opetussuunnitelmassa todetaan:

”Jokaisella oppilaalla on oikeus hyvään opetukseen ja onnistumiseen koulutyössä. Oppiessaan oppilas rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa. Samalla hän luo suhdetta itseensä, toisiin ihmisiin, yhteiskuntaan, luontoon ja eri kulttuureihin. Oppimisesta syrjäytyminen merkitsee sivistyksellisten oikeuksien toteutumatta jäämistä ja on uhka terveelle kasvulle ja kehitykselle. Perusopetus luo edellytyksiä elinikäiselle oppimiselle, joka on erottamaton osa hyvän elämän rakentamista.”

Oppilaan opetussuunnitelman mukainen oikeus hyvään opetukseen vaarantuu merkittävästi, jos opetuksen järjestäjä tuo luokkaan identiteettipoliittisen äänitorven, vaikkapa SETA:n, julistamaan omia arvojaan totuuksina ilman kriittistä arviointia. Seta on nimetty kouluvierailija Mäntsälän kunnan koulutuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa. SETA:n ohjelmajulistuksesta:

”Kouluissa ja nuorisotoimessa tarvitaan konkreettisia toimia esimerkiksi turvallisten tilojen luomiseksi. Yhdenvertaisessa kunnassa päiväkotiin on mukava tulla. Satukirjassa prinssi voi löytää myös prinsessin. Niin prinsessapukuja rakastava poika kuin muutkin lapset saavat valita, ovatko keijuja vai menninkäisiä kevätkuullassa.”

on kuitenkin selkeästi nähtävissä, että SETA:n päämäärät eivät ole omiaan luomaan turvallista kasvu ympäristöä lapsiperheille Mäntsälässä nyt tai

Kunnanvaltuusto	§ 67	16.09.2024
Kunnanhallitus	§ 171	23.09.2024
Sivistyslautakunta		26.11.2024

tulevaisuudessa. Prinssiparit eivät saa lapsia.

Esitämme, että SETA:n edustajia ei tuoda Mäntsälän kouluihin ja päiväkoteihin jakamaan identiteettipoliittista agendaansa kritiikittä ihmiskäsitystään ja maailmankuvaansa vasta rakentaville nuorille.

PS:n valtuustoryhmä ja muut allekirjoittaneet:"

Päätös Valtuusto päätti lähettää aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite 1. Aloite

Kunnanhallitus 23.09.2024 § 171

Esittelijä	Kunnanjohtaja Laurila Hannu
Päätösehdotus	Kunnanhallitus lähettää aloitteen sivistys- ja hyvinvointipalveluille valmisteltavaksi.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Sivistyslautakunta 26.11.2024
682/12.00.02/2024

Perussuomalaisten valtuustoryhmä ja aloitteen allekirjoittaneet esittävät, että Mäntsälän kunnan on turvattava lapsiperheiden kasvu ympäristö nyt ja tulevaisuudessa. Aloitteessa todetaan myös, että yksi selkeä parannus lapsiperheiden kasvu ympäristölle on saavutettavissa sillä, että pidetään koulut vapaina identiteettipoliittikalta. Aloitteessa kerrotaan, että oppilaan opetussuunnitelman mukainen oikeus hyvään opetukseen vaarantuu merkittävästi, jos opetuksen järjestäjä tuo luokkaan identiteettipoliittisen äänitorven, vaikkapa SETA:n, julistamaan omia arvojaan totuuksina ilman kriittistä arviointia. Aloitteessa perussuomalaisten valtuustoryhmä ja allekirjoittaneet esittävät, että SETA:n edustajia ei tuoda Mäntsälän kouluihin ja päiväkoteihin vierailuille.

Sivistyslautakunta hyväksyi 18.06.2024 § 57 koulutuksen järjestäjän tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman, joka edellytetään hyväksyttäväksi kolmen vuoden välein. Tähän suunnitelmaan sisältyy liite 1. Koulun toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman pohja. Koulukohtaisessa suunnitelmassa noudatetaan koulutuksen järjestäjän hyväksymää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Suunnitelmassa on mainittu kouluvierailujen mahdollisuuksia ja nostettu esille useita

Kunnanvaltuusto	§ 67	16.09.2024
Kunnanhallitus	§ 171	23.09.2024
Sivistyslautakunta		26.11.2024

järjestöjä ja yhtenä niistä mainitaan SETA Ry. Suunnitelmassa ei velvoiteta kouluja erityisesti järjestämään suunnitelmassa mainittujen järjestöjen vierailuja kouluihin.

Aloitteessa otetaan kantaa myös Suomessa tapahtuneeseen syntyvyyden laskuun. Vastauksessa syntyvyyden laskun ja identiteettipolitiikan välillä nähdään olevan selvä yhteys.

Petteri Orpon hallitusohjelmassa on asetettu tavoitteeksi tehdä väestöpoliittinen ohjelma. Väestöpoliittisen työryhmän tueksi sosiaali- ja terveysministeriö teetti selvityksen, joka kartoittaa syntyvyyteen vaikuttavia tekijöitä ja ehdottaa tavoitteita ja toimenpiteitä syntyvyyden lyhyen ja pitkän aikavälin kohentamiseksi. Selvitys julkaistiin 10.10.2024 ja sen teki Anna Rotkirch: 20 ehdotusta lapsitoiveiden tukemiseksi. Selvitys syntyvyyden laskusta Suomessa (Valtioneuvoston julkaisuja 2024:46).

Valtioneuvoston julkaisun johdannossa on kuvaus syntyvyyden kehityksestä maailman laajuisesti:

”Syntyvyys laskee lähes kaikkialla maailmassa ennakoitua nopeammin. Suomessa syntyvyyden lasku on ollut Euroopan dramaattisin. Vuosien 2000–2010 aikana Suomeen syntyi vuosittain keskimäärin 58 000 lasta. Vuonna 2011 kokonaishedelmällisyys oli 1,87 ja luku oli tämän vuosisadan korkein. Siitä alkoi pitkä syntyvyyden alamäki. Vuonna 2023 Suomeen syntyi vain noin 43 400 lasta ja kokonaishedelmällisyys oli 1,26, mikä on alhaisin ikinä tilastoitu luku.

Pitkään uskottiin, että perhepolitiikan kehittyessä ja tasa-arvon edistyessä syntyvyys palautuisi noin kahden lapsen paikkeille. Suomea ja muita Pohjoismaita pidettiin esimerkillisinä edelläkävijämaina, joiden vanhempainvapaat, varhaiskasvatus ja muut perhe-etuudet mahdollistivat niin äitien työssäkäynnin kuin kohtuullisen korkean syntyvyyden. Näin ei ole enää. Päinvastoin muidenkin Pohjoismaiden syntyvyys on laskenut roimasti viime aikoina.”

Selvityksessä on käyty läpi myös syntyvyyteen liittyviä trendejä ja kuinka ne vaikuttavat syntyvyyteen. Yhteenvedo syntyvyyteen vaikuttavista trendeistä on seuraava:

- Suomen kokonaishedelmällisyys oli vuonna 2023 1,26, ja maahan syntyi 43 383 lasta. Suomen syntyvyys on Pohjoismaiden alhaisin ja suomalaisten synnyttäjien keski-ikä on Pohjoismaiden korkein.
- Suomen syntyvyys on laskenut ennen kaikkea siksi, että esikoisia syntyy vähemmän. Lapsettomien osuus on nopeassa kasvussa. Korkeasti koulutetut naiset ja miehet jäävät harvemmin lapsettomiksi verrattuna muihin koulutusryhmiin.
- Alueelliset erot syntyvyydessä ovat merkittäviä. Kuntalaisten välinen yhteydenpito ja sosiaalinen tuki ovat yhteydessä korkeampaan syntyvyyteen.

Kunnanvaltuusto	§ 67	16.09.2024
Kunnanhallitus	§ 171	23.09.2024
Sivistyslautakunta		26.11.2024

- Maahanmuuttajien syntyvyys nostaa kokonaishedelmällisyyttä hieman. Ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten kokonaishedelmällisyysluku oli vuonna 2023 1,45, kun koko väestön hedelmällisyys oli 1,26. Useissa maahanmuuttajaryhmissä ja etenkin toisen sukupolven maahanmuuttajilla syntyvyys on kuitenkin alhaista ja lapsettomuus yleistä.
- Hedelmöityshoitoja annetaan Suomessa vähemmän kuin muissa Pohjoismaissa. Ilman hedelmöityshoitoja Suomen syntyvyys olisi ollut vuonna 2023 alle 1,20 nykyisen 1,26 sijasta.

Sivistyslautakunnan hyväksymässä Koulutuksen järjestäjän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu Tasa-arvolakiin ja Yhdenvertaisuuslakiin ja Opetushallituksen ohjeistukseen. Suunnitelman johdannossa kerrotaan työn lähtökohdat kouluissa:

Perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Perusopetus kartuttaa inhimillistä ja sosiaalista pääomaa. Inhimillinen pääoma koostuu osaamisesta ja sosiaalinen pääoma ihmisten välisistä yhteyksistä, vuorovaikutuksesta ja luottamuksesta. Yhdessä ne edistävät yksilöllistä ja yhteiskunnallista hyvinvointia ja kehitystä. Perusopetuksen tehtävänä on osaltaan ehkäistä eriarvoisuutta sekä edistää sukupuolten tasa-arvoa. Perusopetus kannustaa yhdenvertaisesti kaikkia oppilaita eri oppiaineiden opinnoissa sekä lisää tietoa ja ymmärrystä sukupuolen moninaisuudesta. Jokaista oppilasta autetaan tunnistamaan omat mahdollisuutensa ja rakentamaan oppimispolkunsa ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja.

Tasa-arvolain mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma. Suunnitelmassa kuvataan tasa-arvotilannetta, tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi sekä arvio aiempien toimenpiteiden toteutumisesta. Syrjintäperusteena tasa-arvolaisissa ovat sukupuoli, sukupuolen ilmaisu ja sukupuoli-identiteetti.

Yhdenvertaisuuslaki edellyttää, että kouluilla ja oppilaitoksilla on oltava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Syrjinnän perusteena lain mukaan on ikä, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet, terveydentila, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen tai muu henkilöön liittyvä syy. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.

Mäntsälän sivistyslautakunta on linjannut koulutuksen järjestäjän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittämisestä lukuvuonna 2023-2024 sekä siitä, että koulutuksen järjestäjän suunnitelma ohjaa oppilaitoskohtaisen suunnitelman tekoa (31.1.2023 § 10). Laki- ja lautakuntavelvoitteiden mukaisesti Mäntsälässä jokainen oppilaitos tekee tämän yhteisen suunnitelman ohjaamana koulukohtaisen toiminnallisen

Kunnanvaltuusto	§ 67	16.09.2024
Kunnanhallitus	§ 171	23.09.2024
Sivistyslautakunta		26.11.2024

tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Koulun toiminnallinen suunnitelma tehdään yhteiseen pohjaan lukuvuosisuunnitelman liitteeksi sivistyslautakunnan linjauksen mukaisesti kiinnittäen erityistä huomiota lukuvuosittain toteutettaviin mahdollisimman konkreettisiin oppilaitoksessa toteutettuun kartoitukseen ja tarpeisiin pohjautuviin käytännön toimiin tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi (31.1.2023 § 10). Mäntsälän kunnassa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma on yhteinen kokonaisuus, joka koostuu koulutuksen järjestäjän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta sekä koulukohtaisesta toiminnallisesta suunnitelmasta.

Vastaava tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on myös varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Molempien suunnitelmien lähtökohtana ovat siis valtion toimintaa ohjaavat suunnitelmat, kuten esimerkiksi Esiopetussuunnitelma ja Perusopetuksen opetussuunnitelma sekä edellä mainitut erityislait. Toimintaa ohjaavat valtakunnalliset suunnitelmat ovat normeja ja niiden mukaisesti koulutuksen järjestäjät laativat omat tarvittavat täydentävät ja tarkentavat suunnitelmansa.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmilla on positiivinen lähtökohta ja niillä pyritään edistämään tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista niin yksilöiden kuin ryhmien keskuudessa. Koulujen toiminnassa ei ole poliittisia lähtökohtia, mutta koulut eivät elä yhteiskunnan ulkopuolella ja siellä näkyvät myös yhteiskunnassa olevat ilmiöt ja asiat.

Identiteettipolitiikan käsite on syntynyt Yhdysvalloissa 1960-luvulla ja se on saanut historian kuluessa erilaisia merkityksiä. Mitään yhteistä määritelmää identiteettipolitiikalle on vaikea koota eri lähteistä. Identiteettipolitiikan lähtökohtia olivat vähemmistöryhmien oman toiminnan kautta esille nouseminen ja siihen liittyvän teoreettisen kehyksen luominen, joka perustui tiettyjen sosiaalisten ryhmien jäsenten yhteisiin kokemuksiin epäoikeudenmukaisuudesta. Identiteettipoliittiset ryhmät järjestäytyivät niin, että niiden lähtökohtina eivät ole olleet perinteiset uskomusjärjestelmät, poliittiset ideologiat tai johonkin puoluekantaan kiinnittyminen.

Nykyisin identiteettipoliittinen keskustelu on laajentunut ja se haastaa perinteistä politiikan rakennetta ja politiikan tekemisen tapaa. Identiteettipoliittinen keskustelu perustuu nykyään yleensä tiettyyn identiteettiin, kuten etniseen alkuperään, rotuun, kansallisuuteen, uskontoon, kirkkokuntaan, sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen, sosiaaliseen taustaan, yhteiskuntaluokkaan jne. Yhteiskunnallisessa keskustelussa identiteettipolitiikka näkyy esimerkiksi siinä, että perinteinen oikeisto-vasemmisto jaottelu ei määrittele poliittista keskustelua vaan keskustelussa korostuvat tietyt ilmiöt ja identiteettiin sekä ryhmään samaistumiseen liittyvät lähtökohdat sekä poliittisten ryhmien määrittäminen entistä enemmän identiteetin ympärille sekä tietyn ryhmän subjektiiviseen kokemukseen perutuvan tavoitteiden määrittelyyn. Tätä keskustelua on kansainvälisesti käyty laajasti ja se ulottuu kaikkeen yhteiskunnalliseen toimintaan, kun tahdotaan määrittää ryhmien samaistumisen kohteisiin ja

Kunnanvaltuusto	§ 67	16.09.2024
Kunnanhallitus	§ 171	23.09.2024
Sivistyslautakunta		26.11.2024

identiteettiin liittyviä tavoitteita ja missä niiden tulee näkyä. Koulut ja päiväkodit ovat myös yhteiskunnallista toimintaa, ja ne ovat niin valtiovallan kuin paikallisen päätöksenteon ohjauksessa, joten identiteettipoliittinen keskustelu koskettaa myös entistä enemmän niitä.

Perussuomalaisten ja muiden allekirjoittaneiden valtuustoaloitteessa mainittu SETA Ry:n päiväkotij- ja kouluvierailujen kieltämiselle ei ole sellaisia perusteita, joita aloitteessa mainitaan. Päiväkodit ja koulut noudattavat vierailijoita valitessaan valtakunnallisten suunnitelmien ohjeistuksia ja sivistyslautakunnan antamia linjauksia. Vierailijoita kutsuttaessa vierailun sisällön määrittävät päiväkotien ja koulujen henkilökunta ja vierailuiden aihepiirit sovitaan aina etukäteen.

Valmistelija Sivistysjohtaja Timo Ahvo, sähköposti timo.ahvo(@)mantsala.fi

Esittelijä Sivistysjohtaja Ahvo Timo

Päätösehdotus Sivistyslautakunta hyväksyy perussuomalaisten ja muiden allekirjoittaneiden Lapsiperheiden kasvuympäristön turvaaminen nyt ja tulevaisuudessa -valtuustoaloitteen vastauksen ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Liite 1. Valtuustoaloite Lapsiperheiden kasvuympäristön turvaaminen nyt ja tulevaisuudessa

Sivistyslautakunta

26.11.2024

114**Ilmoitusasiat**

Sivistyslautakunta 26.11.2024

Toimielimelle tuodaan tiedoksi seuraavaa:

- Aluehallintoviraston päätös varhaiskasvatuksen valvontaohjelman mukaisesta valvonnasta (ESAVI/34013/2024) 12.11.2024
- Aluehallintoviraston kirje 22.10.2024 liittyen Mäntsälän kunnan kanteluun (ESAVI/20697/2024) Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen oppilas- ja opiskelijahuoltopalvelujen toimimattomuudesta Mäntsälässä
- Tekninen ja elinvoimalautakunnan lausunto 29.10.2024 § 80 sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen tilojen käytön toimenpideohjelmasta 2025–2030
- Kuntakehityslautakunnan lausunto 6.11.2024 § 118 sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen tilojen käytön toimenpideohjelmasta 2025–2030
- OKM 2024 ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjien digikyvykkyyden itsearviointi 2024 / Mäntsälän kunnan yhteenveto
- Päiväkotien kasvatushenkilöstön kannanotot suunniteltuun ateriaedun karsimiseen säästötoimenpiteenä (Anttila, Numminen, Koskenranta, Kaunismäki ja Hyökännummi)

- Riihenmäen koulun rehtorin päätös 12.11.2024 Riihenmäen koulun luokkien 7–9 liikuntaryhmien opintoretket Orimattilan uimahalliin 12.-15.11.2024
- Riihenmäen koulun rehtorin päätös 9.10.2024 Riihenmäen koulun luokkien 2A ja 2B opintoretki Mäntsälän kirkkoon 9.10.2024
- Lukion rehtorin päätös 15.11.2024 Lukion ryhmän PÖR01.1 Opintoretki Sijoittaja 2024-tapahtumaan Helsingin Messukeskukseen 28.11.2024
- Ohkolan koulunrehtorin päätös 12.11.2024 Ohkolan koulun luokan 4 opintoretki Fazerilan Experience-keskukseen Vantaalla ja Tropicario-taloon Helsingissä 28.11.2024
- Hyökännummen koulun rehtorin päätös 29.10.2024 Hyökännummen koulun luokkien 3–4 opintoretki Mäntsälän monitoimitalolle 7.11.2024
- Hepolan koulun rehtorin päätös 7.10.2024 Hepolan koulun luokan PIAC opintoretki Mäntsälän kunnan nuorisotalolle 10.10.2024
- Hepolan koulun rehtorin päätös 8.10.2024 Hepolan koulun luokkien PLB, D ja E opintoretki Sea Lifeen Helsinkiin 23.10.2024
- Lukion rehtorin päätös 30.10.2024 § 38 Lukion opiskelijoiden Erasmus+ hankkeen matka Italiaan, Catanzaroon (Istituto d'Istruzione Superiore "E. Fermi") 2.11.–9.11.2024

Sivistysjohtajan tiedotusasiat:

- Opetussuunnitelmien perusteiden muuttaminen esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen asioiden osalta on lausunnoilla

Sivistyslautakunta

26.11.2024

18.11-9.12.2024 välisen ajan. Aikataulu ei mahdollista asian tuomista lautakunnan käsittelyyn. Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut jättävät lausuntopalautteen.

Päätösehdotus

Toimielin merkitsee ilmoitusasiat tiedoksi.

Päätös

Sivistyslautakunta

26.11.2024

115**Otto-oikeuden piiriin kuuluvat viranhaltijapäätökset**

Sivistyslautakunta 26.11.2024

Toimielimen tiedoksi on tuotu oheismateriaalina otto-oikeuden piiriin kuuluvat viranhaltijapäätökset hallintosäännön mukaisesti.

Päätösehdotus

Toimielin päättää, ettei se käytä kuntalain mukaista otto-oikeutta sen tiedoksi tuotuihin viranhaltijapäätöksiin.

Päätös